

Miljödepartementet
Andreas Carlgren

2009-11-10

Allvarlig försämring av kulturmiljöns ställning i regeringens förslag till ny plan- och bygglag

- Svenska byggnadsvårdsföreningen avstyrker förslaget till ny plan- och bygglag avseende skyddet för den byggda miljöns kulturvärden.

I juni 2009 skickades ett av Miljödepartementet utarbetat förslag till ny plan- och bygglag ut på en begränsad remiss till vissa länsstyrelser, kommuner och riksorganisationer. Svenska byggnadsvårdsföreningen fanns inte upptagen på remisslistan, vilket vi erfarit först efter remisstidens utgång. Föreningen har beslutat att trots den redan långt framskridna lagstiftningsprocessen uppmärksamma Miljödepartementet/regeringen på att en länge efterfrågad stärkning av kulturvärdenas ställning i plan- och bygglagstiftningen nu riskerar att allvarligt försvagas. Flera delförslag ser vi som djupt oroande.

Vi vill i detta sammanhang påminna om några av de många goda ansatser som gjorts från regeringen för att stärka kulturmiljöns ställning i plan- och bygglagstiftningen, och hur dessa ansatser har utvecklats:

- Kulturbebyggelseutredningens förslag SOU 2004:94, som mottogs positivt av remissinstanserna, skulle ge goda möjligheter att hävda den särskilt värdefulla bebyggelsens värden. Detta förslag har dock varken lett till lagstiftning eller kommenterats av regeringskansliet.
- Riksdagens miljö kvalitetsmål God bebyggd miljö innebar bl a att 25 procent av den värdefulla bebyggelsen skulle ha ett adekvat skydd år 2010. Kommunerna konstaterade dock snart att man inte förfogade över instrument som skulle göra detta möjligt.
- Regeringens direktiv till PBL-kommittén 2002, där PBL skulle utvecklas som ett instrument att hävda bebyggelsens kulturvärden och göras effektivare i plan- och bygglovprocessen. I det ambitiösa slutbetänkandet, Får jag lov, SOU 2005:77, gavs sedan möjligheter i denna riktning som har mötts mycket positivt av remissinstanserna i avsnittet kulturmiljö och varsamhet, sid 250 ff. Även i byggprocessutredningens betänkande, SOU 2008: 68, tillgodosågs i viss utsträckning byggnadsvårdens intressen i enlighet med PBL-kommitténs förslag.

När vi nu har tagit del av Miljödepartementets/regeringens förslag till ny plan- och bygglag (PBL) kan vi konstatera att förslaget gör det betydligt svårare att hävda bebyggelsens kulturvärden än med den gällande lagen och att de ambitiösa ansatser som gjorts i tidigare utredningar inte har tagits tillvara. Detta understryks av de två tunga remissinstanserna, Boverket och Riksantikvarieämbetet vilka bedömer att förutsättningarna att tillvarata bebyggelsens kulturvärden sannolikt försämras den nya PBL. Riksantikvarieämbetet framhåller dessutom att det krävs mer underlag för att kunna bedöma behovet och konsekvenser av lagregleringar inom kulturarvsområdet.

Det är mot denna bakgrund som Svenska byggnadsvårdsföreningen i förslaget till ny PBL ser ytterst allvarliga hot mot de strävanden som föreningen med framgång hävdar. Begreppet god miljö omfattar

givetvis en långsiktigt hållbar kulturmiljö på det sätt riksdagens miljökvalitetsmål om god bebyggd miljö innebär. Föreningen avstyrker därför bestämt förslaget om skydd av den byggda miljöns kulturvärden.

Svenska bygnadsvårdsföreningen är beredd att medverka i en analys av behov och konsekvenser innan ett förslag läggs på riksdagens bord. Slutligen vill föreningen hänvisa till vad vi framhöll i yttrandet daterat 2005-02-26 (se bilaga) över kulturbebyggelseutredningens betänkande, SOU 2004:94, och att det förslaget nu bör tas till vara och inarbetas i kommande, ny PBL.

Detta yttrande har förberetts av en arbetsgrupp inom föreningen med sakkunnig Lars Grönberg, medlem och f d styrelseledamot, Stephan Fickler, verksamhetsledare som deltagande.

Enligt uppdrag av Svenska bygnadsvårdsföreningens styrelse.

Stockholm den 10 november 2009

Björn Ohlén
ordförande
bjorn.ohlen@vgregion.se
0705-32 90 75

Stephan Fickler
verksamhetsledare
stephan.fickler@byggnadsvard.se
0708-23 23 43

Bilaga Byggnadsvårdsföreningens yttrande från 26 februari 2005 över kulturbebyggelseutredningens slutbetänkande "K-märkt" (SOU 2004:94)

Kopior till Riksantikvarieämbetet
Boverket
Sveriges Kommuner och Landsting
ICOMOS Sverige
Föreningen Sveriges Bygglovgranskare och Byggnadsnämndssekreterare
Föreningen Sveriges Byggnadsinspektörer
Sveriges Stadsarkitektförening
Sveriges Praktiserande Byggnadsantikvarier

Svenska bygnadsvårdsföreningen är en rikstäckande, ideell förening som bildades i anslutning till Europeiska Byggnadsvårdsåret 1975. Bland våra c:a: 6000 medlemmar finns intresserade som ofta har egna byggnader att vårda, antikvarier, arkitekter, hantverkare och byggmästare. Föreningen vill att byggnader och bebyggelsemiljöer från alla tider vårdas och underhålls, att nutida planering och bebyggelse får hög kvalitet och att kunskapen om äldre byggnadsteknik hålls levande. Byggnadsvård är resurshushållning! Läs mer på www.byggnadsvard.se.